

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring van de werken, vermeld in artikel 32duodecies van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging

1. SITUERING

Sinds 1996 kunnen de gemeenten, en sinds de reorganisatie van de watersector hun riool-beheerders, subsidies aanvragen voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen en sinds 2008 ook voor de aanleg van individuele waterzuiveringsinstallaties (IBA's). Het subsidiebesluit van 30 maart 1996 is gewijzigd met het besluit van 23 maart 1999 en vervolgens vervangen door het besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2002 met betrekking tot de subsidiëring van de aanleg van openbare rioleringen, andere dan prioritaire rioleringen, de bouw van kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties met inbegrip van de aanleg van individuele waterzuiveringsinstallaties door de gemeenten, gemeentebedrijven, intercommunales, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (het huidige besluit) zoals gewijzigd met de besluiten van 29 april 2005, 10 maart 2006, 9 mei 2008 en 21 januari 2011.

Op 20 april 2012 is artikel 32duodecies, §3, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren gewijzigd. Met deze wijziging wordt de Vlaamse Regering gemachtigd de subsidiepercentages voor rioleringswerken vast te stellen.

Het voorontwerp van besluit, dat gaat als bijlage 1, houdt een vereenvoudiging van de subsidieprocedure in en legt een nieuw subsidiepercentage voor rioleringsdossiers en dossiers voor kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties vast dat beter aansluit bij de vigerende waterwetgeving. Bovendien wordt de vastlegging van de subsidie op vraag van de sector in een latere fase van het dossier voorzien.

Gelet op de diverse aanpassingen aan nagenoeg alle artikels en gelet op de diverse reeds doorgevoerde besluitwijzigingen wordt gekozen voor een nieuw besluit. Hierbij wordt de titel van het besluit vereenvoudigd door rechtstreeks te verwijzen naar de subsidieerbare werken zoals beschreven in de wet van 26 maart 1971. De bestaande procedure van het huidige besluit wordt geoptimaliseerd en aangepast aan de reeds gangbare praktijk om tot een beter werkbaar en efficiënter geheel te komen.

Naast deze optimalisaties worden de huidige subsidiepercentages voor rioleringsdossiers en dossiers voor kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties aangepast tot één globaal subsidiepercentage. Gelet op de aanpassingen van VLAREM II, in voege sinds 1 augustus 2008, waarbij de scheiding van afvalwater en hemelwater op particulier domein (de optimale afkoppeling) bij de (her)aanleg van riolering wordt verplicht, is een extra stimulans voor deze bijkomende scheiding door een differentiatie in het subsidiepercentage immers overbodig. De mate van inspanning op

dit vlak wordt namelijk door de voorschriften van VLAREM II bepaald. Bovendien zal het weglaten van de 100% betoelaging de rioolbeheerders stimuleren tot een verhoogde kostenefficiëntie. Bijkomend wordt hierdoor budgettaire ruimte gecreëerd om meer projecten te betoelagen. Ten slotte wordt door de invoering van één globaal percentage de bepaling van de gewestbijdrage administratief vereenvoudigd omdat de kostenraming niet meer moet opgesplitst worden in de delen die aan diverse percentages betoelaagd worden.

Het voorzien van de vastlegging van subsidie in een latere fase van het dossier (bij de gunning in plaats van bij het voorontwerp) zorgt er voor dat de vastleggings- en uitbetalingskredieten beter op elkaar afgestemd worden, aangezien het tijdsverloop tussen beide stappen verkort. Vastlegging bij gunning zorgt tevens voor een correctere prijsinschatting, inclusief mogelijke kosten die in de fase van het ontwerp opduiken. Bovendien moet in het voorontwerp geen gedetailleerde kostenraming meer opgemaakt worden.

Ook voor wat de dossiers voor de aanleg van individuele waterzuiveringsinstallaties betreft, wordt een aanpassing van de gewestbijdrage voorzien. Waar in het huidige besluit één globaal bedrag voorzien wordt per installatie, wordt in het voorontwerp van besluit een differentiatie in het bedrag voorzien naargelang de prioriteit van de installatie. Op die manier wordt ingezet op een versnelde uitbouw van de individuele waterzuiveringsinstallaties met de hoogste ecologische impact.

De voorgestelde aanpassingen aan het huidige besluit vormen een tussenstap naar een op termijn grondigere herziening van de financiering van de uitbouw en de renovatie van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur.

2. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1 geeft de definities weer die verder in het besluit gebruikt worden.

Een definitie voor 'bronmaatregelen voor hemelwater' (2°) wordt toegevoegd ter vervanging van de passages in het huidige besluit waar de nadruk nog teveel op de afvoer van hemelwater (eerder dan vasthouden, infiltreren en bufferen) gelegd werd. Slechts na uitputting van de mogelijkheden voor aanpak aan de bron kan de afvoer van hemelwater subsidieerbaar gesteld worden.

Aangezien de 'code van goede praktijk' (3°) verankerd werd via artikel 2.3.6.3., §3, van VLAREM II en via het ministerieel besluit van 20 augustus 2012 tot vaststelling van de code van goede praktijk voor het ontwerp en de aanleg van rioleringsystemen, wordt de definitie in die zin aangepast.

De definitie van 'huisaansluiting' (5°) wordt in overeenstemming gebracht met de definitie die gebruikt wordt in het algemeen waterverkoopreglement.

Een definitie van de in het besluit bevoegde minister (11°) wordt toegevoegd evenals een omschrijving van de infrastructuur die bedoeld wordt onder de in het besluit gebruikte term 'riolering' (13°).

Ter vereenvoudiging van de lezing wordt een definitie voor 'rioolbeheerder' toegevoegd (14°). Deze omschrijving omvat de instanties die in aanmerking kunnen komen voor subsidiëring, die in het huidige besluit omschreven worden als 'gemeenten, gemeentebedrijven, intercommunales, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening'. Het aantal voor subsidies in aanmerking komende instanties wordt niet gewijzigd.

Analoog wordt een definitie 'titel II van VLAREM' (15°) toegevoegd.

Gelet op de bijkomende verwijzingen naar het uitvoeringsplan, wordt ook hiervoor een definitie (16°) toegevoegd.

Gelet op het gebruik van deze benamingen in de tekst, wordt een definitie voor de nv Aquafin (12°) en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) (17°) toegevoegd.

Hoofdstuk 2. Gewestbijdrage

Artikel 2 bepaalt de verhouding van de tussenkomst van het Vlaamse Gewest in de gemaakte kosten voor rioleringsdossiers.

De huidige subsidiepercentages 50-75-100% worden vervangen door één globaal percentage, namelijk 75%. Met de VLAREM-wijziging in 2008 zijn immers de regels voor optimale afkoppeling vastgesteld. Bovendien worden op die manier de opmaak en het nazicht van de kostenraming, ter bepaling van de definitieve gewestbijdrage, vereenvoudigd: deze hoeven niet meer opgesplitst te worden in verschillende delen naargelang het van toepassing zijnde subsidiepercentage.

Door weglating van de 100% betoelaging wordt enerzijds kostenefficiëntie gestimuleerd en anderzijds de budgettaire ruimte gecreëerd om, met hetzelfde budget, meer projecten op te dragen.

De beschrijving van de kosten die in aanmerking komen voor betoelaging, wordt geschrapt en toegevoegd aan de reeds voorziene definitie voor de beschrijving van deze kosten onder artikel 1, 8°.

Artikel 3 bepaalt de verhouding van de gewestbijdrage tot de gemaakte kosten voor kleinschalige waterzuiveringsinstallaties (met uitzondering van individuele waterzuiveringsinstallaties).

De huidige subsidiepercentages 50-100% voor de bouw of de verbetering van kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties worden vervangen door één globaal percentage, namelijk 75%. Dit percentage is afgestemd op het percentage dat wordt verleend voor het aanleggen van het stelsel. Alleen de installaties met een capaciteit kleiner dan de omslagwaarde van de betrokken gemeente komen in aanmerking voor subsidie, gezien de omslagwaarde de grens aangeeft tussen het gemeentelijke en het bovengemeentelijke takenpakket.

Artikel 4 bepaalt de gewestbijdrage voor IBA's.

De gewestbijdrage voor individuele waterzuiveringsinstallaties wordt alleen voorzien per IBA en niet meer per IBA of per woonegelegenheid. De kost voor het bouwen van een IBA voor meerdere woningen verschilt immers niet significant van de kost voor het bouwen van een IBA voor één woning, en bovendien worden deze door één rioolbeheerder gefinancierd en niet door meerdere particulieren.

Daarnaast wordt nu een hoger bedrag voorzien voor IBA's met de hoogste milieu-impact (prioriteit 1 of 2 van het gebiedsdekkende uitvoeringsplan), namelijk 3500 euro. Hiermee wordt een versnelde plaatsing van deze IBA's beoogd. Bovendien wordt hierdoor tegemoetgekomen aan de overeenkomst tussen het ANB en de VMM van juli 2015 waarin gesteld wordt dat de VMM bij de herziening van het subsidiebesluit aandacht zou hebben voor het plaatsen van IBA's waar deze een wezenlijke bijdrage leveren aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD). De IBA's in rekening gebracht voor prioriteit 2 zijn immers gelegen in VHA-zone (Vlaamse Hydrografische Atlas) met IHD en op minder dan 250 meter van een waterloop. Deze situeren zich voornamelijk in speerpunten en aandachtsgebieden. Bijkomend zijn alle IBA's met een belangrijke milieu-impact conform de gemeentelijke uitvoeringsplannen opgenomen in prioriteitenklasse 2. Teneinde een effectieve versnelling van de uitbouw van deze IBA's te bekomen, wordt de verhoogde gewestbijdrage voor de IBA's die in het huidige gebiedsdekkende uitvoeringsplan met prioriteit 1 of 2 aangeduid zijn, beperkt in de tijd, namelijk tot en met de volgende gemeentelijke legislatuur (2023).

Voor de IBA's die niet tot deze prioriteitsklassen behoren, wordt een subsidiebedrag van 1.750 euro voorzien. Deze aanpassing houdt een quasi budgetneutrale operatie in.

Artikel 5 beschrijft de mogelijkheden met betrekking tot cumulatie van subsidies.

De oorspronkelijke paragraaf over cumulatie met trekkingsrechten uit het investeringsfonds wordt vervangen. Gelet op de diverse mogelijkheden om subsidies te verkrijgen voor het (her)aanleggen van riolering, wordt het totaal aan subsidies afgetopt op 100% van de werkelijke kosten.

Hoofdstuk 3. Samenstelling van de ambtelijke commissie

Artikel 6 beschrijft de samenstelling van de ambtelijke commissie.

Het voorzitterschap en het secretariaat van de ambtelijke commissie worden door de VMM waargenomen. Gelet op hun expertise en hun inhoudelijke betrokkenheid bij de hemelwatercomponent in relatie tot het waterloppennetwerk maken de provincies deel uit van de ambtelijke commissie. Daarnaast wordt de beschrijving van het stemrecht per vertegenwoordiger, net als het aantal vertegenwoordigers per partij, geschrapt, gezien dit in de praktijk niet werd gebruikt.

Hoofdstuk 4. Opstelling subsidiëringsprogramma

Artikel 7 licht de criteria voor de opmaak van het subsidiëringsprogramma toe. Er wordt expliciet gesteld dat de dossiers elektronisch moeten ingediend worden, op vraag van de sector en de betrokken partijen. Dit kadert tevens in de visie van 'Vlaanderen Radicaal Digitaal'. Hiertoe zullen sjablonen ter beschikking worden gesteld die in samenspraak met de sector worden opgesteld. Op langere termijn wordt een digitaal uitwisselingsplatform voorzien.

De criteria voor opname van IBA's in het subsidiëringsprogramma zijn gewijzigd. Waar in het huidige besluit alleen subsidie verleend wordt voor IBA's geplaatst in het individueel te optimaliseren buitengebied, wordt voorgesteld deze subsidie uit te breiden met de IBA's die geplaatst worden buiten de zuiveringszones en met de IBA's die geplaatst worden bij het verlenen van een uitzondering op de aansluitplicht op riolering. Hiertoe wordt in de nieuwe tekst verwezen naar de betreffende artikels uit titel II van VLAREM (3°). De in 2° vermelde datum zorgt er voor dat er geen overlap kan zijn tussen de subsidieregeling voor IBA's die voorzien is in het huidige of voorliggende besluit en de subsidieregeling die tot 2008 voorzien werd in het kader van optie 10 van het gemeentelijk milieuconvenant of de cluster Water van de samenwerkingsovereenkomst. Het criterium dat de IBA moet voldoen aan de lozingsvoorwaarden zoals beschreven in titel II van VLAREM, wordt hier geschrapt en logischerwijze ingevoegd in artikel 29 bij de criteria voor het indienen van een subsidiedossier voor IBA's. De meeste IBA's worden pas geplaatst na opname op een programma en kunnen dan pas getoetst worden aan deze voorwaarden.

In 4° wordt een extra criterium toegevoegd om te vermijden dat IBA's herhaaldelijk opgenomen worden op een programma en toch niet uitgevoerd worden. Hierdoor worden extra administratieve lasten en verlies aan budgettaire ruimte op een programma maximaal vermeden. Bijgevolg kan een project alleen opnieuw worden opgenomen in een programma indien de ambtelijke commissie de hiervoor aangeleverde motivatie aanvaardt.

Artikel 8 licht de opmaak van de subsidiëringsprogramma's toe.

Daarbij wordt verduidelijkt dat bij de opmaak van het programma rekening gehouden wordt met de beschikbare budgetten om het volume van dit programma te bepalen. Het meerjarenprogramma wordt vervangen door een 'subsidiëringsprogramma'. Er wordt afgestapt van het opstellen van een indicatief meerjarenprogramma. Gezien nu alle potentieel subsidieerbare projecten immers worden opgenomen op dit meerjarenprogramma, creëert dit veel onzekerheid en een onrealistisch verwachtingspatroon bij de rioolbeheerders. De vermelding op het huidige meerjarenprogramma houdt immers geen enkele garantie tot subsidiëring in. Het schrappen van het indicatief meerjarenprogramma ligt in de lijn van de op 20 april 2012 goedgekeurde wijzigingen in artikel 35ter, §2, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren en artikel 16quinquies, §4, van het drinkwaterdecreet.

Tevens wordt toegevoegd dat de IBA's, waarvoor de aanvragen doorlopend en afzonderlijk kunnen ingediend worden, door de VMM per programma gebundeld worden per rioolbeheerder om de dossiers administratief werkbaar te houden.

Verder wordt de frequentie van de opmaak van het programma aangepast aan de praktijksituatie: 'driemaandelijks' wordt vervangen door 'minimaal jaarlijks'. Hierdoor kan het ritme voor de opmaak van een programma worden afgestemd op de beschikbare vastleggingskredieten.

Ten slotte wordt toegevoegd dat ook de bekkenbesturen in het overleg betrokken worden bij het voorstellen van de criteria voor de opmaak van het programma, dit op vraag van de bekkenbesturen en de provincies.

De criteria die in beschouwing genomen worden bij de opmaak van deze programma's, worden in overleg met verschillende instanties bepaald. Het betreft onder meer de afstemming op het gebiedsdekkende uitvoeringsplan, de afstemming op de uitbouw van de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur, de afstemming op wegeniswerken met andere instanties, de prioritering inzake ecologische aspecten rekening houdend met de milieu-impact enzovoort.

Hoofdstuk 5. Voorwaarden voor de toekenning van een gewestbijdrage voor de aanleg van rioleringen en de bouw van kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties, met uitzondering van individuele waterzuiveringsinstallaties

Artikel 9 geeft aan dat de subsidie bekomen wordt als het project opgenomen is op een programma en de verdere procedure gevolgd wordt. Deze herformulering geeft de rioolbeheerders meer zekerheid met betrekking tot de subsidieerbaarheid van hun project aangezien in de nieuwe procedure de subsidie pas effectief vastgelegd wordt na gunning van het project. Op dat ogenblik zijn immers al heel wat (studie)kosten gemaakt. De ambtelijke commissie kan, indien dit de voor spoedige realisatie van de projecten ten goede komt en onder bepaalde voorwaarden, een uitzondering op de beschreven procedure aanvaarden. Deze gevallen van afwijking op de procedure moeten uitzonderingsmaatregelen blijven, maar garanderen de noodzakelijke flexibiliteit voor bepaalde projecten.

De bevestiging door de minister van de beslissingen van de ambtelijke commissie om af te wijken van artikel 19, wordt geschrapt. Dit vermindert niet alleen de administratieve werklust, maar verkort ook de procedure en zorgt voor een versnelde uitvoering van de projecten. De rioolbeheerder hoeft immers niet meer te wachten tot de ministeriële bevestiging, aangezien de beslissing van de ambtelijke commissie volstaat om versneld te kunnen aanbesteden.

Artikel 10 licht de samenstelling van het voorontwerpdossier voor een rioleringsproject toe.

De samenstelling van het voorontwerpdossier wordt afgestemd op de reeds gangbare praktijk. Een scenario-analyse hoeft niet meer toegevoegd te worden. Wel wordt een conceptbeschrijving gevraagd van de uit te voeren werken. Bij de ter beschikking stelling van het grondplan wordt gevraagd om op het plan een onderscheid te maken tussen de subsidieerbare en niet subsidieerbare zones. Soms worden immers samen met het project nog bijkomende straten gerioleerd of worden bronmaatregelen uitgebouwd die ruimer zijn dan noodzakelijk voor het project. Tevens is een hydraulische berekening noodzakelijk, zodat deze door Aquafin kan gecontroleerd worden. De gevraagde aanduiding op de kadasterplannen van erfdiensbaarheden en de vereiste grondinnemingen wordt op vraag van de rioolbeheerders ingeperkt tot wat noodzakelijk is in functie van de rioleringswerken. Een verantwoording van de materiaalkeuze wordt verschoven van het voorontwerp- naar het aanbestedingsdossier, gezien deze graad van detail pas vereist is in de vastleggingsfase.

Gezien in het voorontwerp van besluit de vastlegging van subsidie verlegd wordt naar het gunningsdossier, is een gedetailleerde raming in de fase van het voorontwerp niet meer noodzakelijk. Wel wordt nog een globale kostenraming gevraagd om de kostenefficiëntie van bepaalde scenariokeuzes te beoordelen en zodat in deze fase van het project een ruwe inschatting kan gemaakt worden van de later noodzakelijke vastleggings- en uitbetalingskredieten. Hierbij wordt voor de overige kosten gevraagd om ook de raming van de wegeniswerken toe te voegen zodat een volledig zicht verkregen wordt op de totale kosten voor het project. Voor het bepalen van tussenkomsten door andere partijen volstaat de voorziene verdeelsleutel tussen de verschillende partijen; de samenwerkingsovereenkomst is niet meer vereist. Verder moet, gelet op de keuze van een uniform subsidiepercentage, de kostenraming niet meer opgesplitst worden in 50, 75 en 100%.

Artikel 11 licht de samenstelling van het voorontwerpdossier voor een kleinschalige waterzuivering toe.

In het voorontwerp van besluit wordt ook hier een globale kostenraming gevraagd die niet meer zo gedetailleerd hoeft te zijn, aangezien de raming alleen nog dient om de kostenefficiëntie van bepaalde scenariokeuzes te beoordelen en niet meer als basis om de vastlegging van de subsidie door te voeren. Ook hier wordt voor de overige kosten gevraagd om de raming van de wegeniswerken toe te voegen zodat een volledig zicht verkregen wordt op de totale kosten voor het project.

Artikel 12 licht het indienen van het voorontwerp toe.

De termijn voor het indienen van het voorontwerp wordt verlengd van negen maanden tot één jaar. Deze wijziging gebeurt op vraag van de rioolbeheerders en ORI, de koepelorganisatie van advies- en ingenieursbureaus, die aangeven dat negen maanden te krap is om een ontwerper aan te stellen en het voorontwerpdossier op te maken. Deze verlenging zal de kwaliteit en de volledigheid van de ingediende dossiers ten goede komen en zo de goedkeuringsprocedure vereenvoudigen en de doorlooptijd van een project verkorten. Bovendien moet het voorontwerpdossier minder gedetailleerd zijn dan onder het huidige besluit, waardoor de verlenging van de termijn zeker zal volstaan.

Verder wordt de timing van opmaak van het programma hier geschrapt, gezien in artikel 8 de frequentie van opmaak van het programma wordt aangepast.

Het aantal exemplaren waarin het voorontwerp moet worden ingediend, wordt weggelaten, aangezien het de bedoeling is om de dossiers op elektronische wijze in te dienen. Dit is mede op vraag van alle betrokkenen en past in de strategie van de Vlaamse overheid om digitaler te werken. Dit geldt voor alle in te dienen documenten doorheen de subsidieprocedure.

De provinciegouverneur in het huidige besluit wordt vervangen door de provincie, gezien het de provinciale technische diensten zijn die de beoordeling van de voorontwerpdossiers doen.

Artikel 13 beschrijft het nazicht door Aquafin van het voorontwerpdossier.

Het (gedetailleerd) financieel nazicht door Aquafin valt hier weg, gezien de vastlegging van subsidie niet meer in deze fase van het dossier voorzien wordt. Een beoordeling van de globale raming gebeurt wel nog in het kader van de inhoudelijke conceptbespreking.

Artikel 14 beschrijft de beslissing door de ambtelijke commissie over het voorontwerpdossier.

Ook hier wordt de financiële controle door Aquafin geschrapt. Het goedgekeurd voorontwerp vormt niet meer de basis voor de opmaak van het ontwerp maar wel voor de opmaak van het aanbestedingsdossier. De termijn voor de beoordeling door de ambtelijke commissie wordt verlengd van dertig naar veertig kalenderdagen omwille van praktische redenen, aangezien de ambtelijke commissie maandelijks georganiseerd wordt en er soms meer dan dertig dagen tussen twee ambtelijke commissies zit. De kennisgeving van de beslissing van de ambtelijke commissie wordt toegevoegd alsook de te volgen procedure bij niet goedkeuring van het dossier. In het huidige besluit wordt dit laatste immers niet beschreven.

Artikel 15 beschrijft de samenstelling van het aanbestedingsdossier.

In tegenstelling tot de huidige procedure moet geen ontwerpdossier meer ingediend worden. Op basis van het aanbestedingsdossier, dit is zo kort mogelijk voor de effectieve gunning waarbij de vastlegging van subsidies zal gebeuren, wordt de conformiteit met het eerder goedgekeurd voorontwerp nagegaan en wordt bekeken welke delen van de raming wel of niet subsidieerbaar zijn. Op deze manier heeft de rioolbeheerder, alvorens de publicatie aan te vatten, de zekerheid dat het project conform verklaard is en dat wordt vastgesteld op basis van welke posten na gunning de subsidies kunnen vastgelegd worden. In wezen is deze nieuwe stap, samen met het behandelen van het gunningsdossier, een samenvoeging van de conformiteitscontrole in de fase van het ontwerp (de artikelen 15 tot en met 19 van het huidige besluit) en de financiële controle in de fase van het voorontwerp met daarbij horend de vastlegging van de gewestbijdrage in de

huidige procedure (artikel 14 van het huidige besluit). De nieuwe werkwijze heeft als voordeel dat de financiële controle in een latere fase, na het uitvoeren van eventuele onderzoeken en mogelijke optimalisaties of aanpassingen aan de geplande werken, op basis van een meer accurate kostenraming gebeurt.

Als aanbestedingsdossier worden dan ook het bestek, de plannen, een samenvatting van de conceptwijzigingen ten opzichte van het goedgekeurd voorontwerp, een verantwoording van de materiaalkeuze, een opmetingsstaat met opdeling van de subsidieerbare en niet subsidieerbare posten en een ondertekende verdeelsleutel met eventueel andere opdrachtgevers opgevraagd. De meetstaatposten worden, gelet op de keuze voor een uniform subsidiepercentage, niet meer opgesplitst in 50, 75 en 100%.

Artikel 16 beschrijft de indiening van het aanbestedingsdossier.

Het aanbestedingsdossier moet ingediend worden bij de VMM. De rol van de provincie bij de goedkeuring van het ontwerp in het huidige besluit wordt in de nieuwe subsidieprocedure bij de goedkeuring van het aanbestedingsdossier overgenomen door de VMM. De rol van de provincie was immers beperkt tot het overmaken van het dossier aan Aquafin. De gouverneurs verklaarden zich in een gezamenlijk schrijven akkoord om hun adviesrol in de ontwerpfase te laten vallen. De VMM neemt deze rol over, gezien zij in deze fase mee verantwoordelijk is voor de controle van de subsidiebaarheid van de posten en op deze manier het unieke aanspreekpunt wordt voor alle vragen over de subsidieprocedure voor de rioolbeheerders. Zo kan de VMM een betere opvolging verzekeren van het dossier en betere inschattingen maken van de doorlooptijd van de projecten. De termijn tussen de kennisgeving van de goedkeuring van het voorontwerp en de indiening van het aanbestedingsdossier wordt in samenspraak met de sector vastgesteld op twee jaar. (In het huidige besluit is een termijn van drie jaar voorzien tussen kennisgeving van de goedkeuring van het voorontwerp en indiening van het eindafrekeningsdossier.) Een verlenging van deze termijn door de ambtelijke commissie wordt, mits motivatie, voorzien.

Het aanbestedingsdossier moet ingediend en goedgekeurd worden vooraleer het project gepubliceerd wordt, zodat een eventuele niet conformverklaring geen negatieve impact heeft op de gestanddoeningstermijn.

Artikel 17 beschrijft de procedure voor de opmaak van het advies door Aquafin op het aanbestedingsdossier.

De voorgestelde termijn voor evaluatie van het aanbestedingsdossier door Aquafin (60 dagen) is langer dan de huidige termijn voor evaluatie van het ontwerpdossier (30 dagen) gezien naast de conformiteitscontrole ook de eerste financiële controle moet gebeuren.

Artikel 18 beschrijft de goedkeuring van het aanbestedingsdossier.

Na het advies van Aquafin kijkt de VMM de subsidiebaarheid van de voorgestelde posten na. De termijn voor conform- of niet conformverklaring van 40 dagen is noodzakelijk om de controles inzake de subsidiebaarheid van de posten door te kunnen voeren en om een eventuele agendering op de ambtelijke commissie bij niet conformiteit te kunnen voorzien. Zoals reeds bij artikel 14 aangehaald komt de ambtelijke commissie maandelijks samen en wordt derhalve een termijn van 40 dagen voorzien.

Artikel 19 beschrijft de te volgen procedure na goedkeuring van het aanbestedingsdossier.

Dit is analoog aan de huidige procedure na goedkeuring van het ontwerp. Gelet op het schrappen van de rol van de provincie wordt de provinciegouverneur vervangen door de VMM.

Na goedkeuring van het aanbestedingsdossier wordt voorzien dat het dossier naar uitvoering kan gaan, zonder dat er in het kader van de procedure nog op een advies moet gewacht worden, zodat er geen problemen met betrekking tot de gestanddoeningstermijn kunnen ontstaan. Wel moet nog binnen 30 dagen na sluiting een gunningsdossier ingediend worden om de vastlegging van subsidie door te voeren. Doet men dit te laat, dan is dit op eigen risico van mogelijke problemen met uitbetaling door te late vastlegging.

Daarnaast valt de paragraaf weg die in het huidige besluit verwijst naar het gratis projectmanagement van de werken door Aquafin. Dit kadert in het schrappen van de zogenaamde RIO2-begeleiding door Aquafin. Aquafin wenst immers zijn adviesrol af te bouwen. Deze afbouw kan echter slechts beperkt worden tot de afbouw van de RIO2-begeleiding, omdat de unieke knowhow die noodzakelijk is om de projecten te toetsen aan de Code van Goede Praktijk en de afstemming op de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur in de loop van de voorbije jaren volledig werd ontwikkeld binnen Aquafin en niet binnen de VMM. Voor deze taak zijn en worden de nodige investeringen in personeel en middelen bij Aquafin reeds gedaan. Op deze manier wordt bovendien een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de beleidsgerelateerde en de commerciële activiteiten van Aquafin.

Een kopie van het aanvangsbevel van de werken wordt overgemaakt aan de VMM in plaats van aan Aquafin. Dit zorgt voor uniformiteit bij de indiening van documenten (namelijk de VMM als uniek aanspreekpunt binnen de subsidieprocedure) en zo blijft de VMM ook op de hoogte van de stand van zaken van het dossier.

Artikel 20 beschrijft de procedure in geval van non-conformiteit van het aanbestedingsdossier met het voorontwerp.

Dit is analoog als de non-conformiteit van het ontwerpdossier met het voorontwerp in het huidige besluit. Wel moet als tweede mogelijkheid geen aangepast voorontwerpdossier meer ingediend worden, aangezien dit in deze fase weinig zin heeft, maar wel een bijkomende motivatie voor de niet-conformiteit.

Gelet op het schrappen van de rol van de provincie wordt de provinciegouverneur vervangen door de VMM.

Artikel 21 beschrijft de samenstelling van het gunningsdossier.

Het gunningsdossier wordt opgevraagd om de vastlegging van de subsidie te kunnen doorvoeren op basis van de gegunde werken. Zoals reeds eerder beschreven zorgt dit ten opzichte van de huidige procedure voor een accuratere benadering van de werkelijke investeringskosten bij uitvoering.

Gezien deze prijzen nog niet gekend zijn voor de aanbesteding, moet een apart gunningsdossier ingediend worden. Dit is evenwel beperkt en focust op de meetstaat, gezien het inhoudelijk luik reeds in het aanbestedingsdossier behandeld is. Dit aanbestedingsdossier is dan weer essentieel om de rioolbeheerder voldoende zekerheid en garantie op subsidie(erbare posten) te bieden vooraleer de aanbestedingsprocedure aangevat wordt.

Als gunningsdossier wordt enerzijds het aanbestedingsverslag opgevraagd om te kunnen nagaan of er wijzigingen gebeurd zijn aan de posten ten opzichte van het aanbestedingsdossier en anderzijds de samenvattende opmetingsstaat met een opdeling in subsidieerbare en niet subsidieerbare kosten.

Artikel 22 beschrijft de indiening van het gunningsdossier.

Het gunningsdossier moet ingediend worden binnen de 30 kalenderdagen na sluiting van de werken. Op deze manier kan zo kort mogelijk na de vaststelling van de kostprijs van de gegunde werken de vastlegging van subsidie doorgevoerd worden. De vastlegging van de gewestbijdrage moet nog doorlopen worden, maar het staat de rioolbeheerder vrij om reeds tot uitvoering over te gaan.

Na indiening van het gunningsdossier heeft de VMM 30 dagen de tijd om de correcte opsplitsing van de meetstaat in subsidieerbare en niet subsidieerbare kosten te controleren. Op basis hiervan wordt de uiteindelijke vastlegging doorgevoerd.

Artikel 23 beschrijft de procedure van vastlegging van de gewestbijdrage.

Deze procedure is analoog aan de vastlegging van de gewestbijdrage in het huidige besluit, zij het in een latere fase van het project.

Daarnaast wordt in het eerste lid voorzien dat de minister een gemachtigde kan aanduiden om de toezegging van de gewestbijdrage te bekrachtigen. Hierdoor kunnen, via een apart delegatiebesluit, de beslissingen over vastleggingen door de secundair ordonnateur van het Minafonds genomen worden. Dit zal een aanzienlijke tijdswinst en administratieve vereenvoudiging teweegbrengen, aangezien niet alleen vastleggingen maar ook verminderingen van reeds vastgelegde bedragen en wijzigingen van begunstigde voor de vastgelegde kredieten hierdoor worden gevat. In het tweede lid wordt geen kopie van toezegging van gewestbijdrage meer bezorgd aan de provinciegouverneur, aangezien de provincie in de verdere procedure geen inhoudelijk betrokken partij meer is.

Artikel 24 beschrijft de aanvraag en de uitbetaling van het voorschot.

De aanvraag voor een voorschot wordt ingediend bij de VMM in plaats van bij Aquafin, zodat de VMM als uniek aanspreekpunt fungeert en tevens op de hoogte blijft van de status van het project. De overzichtstabel van de proeven, tegenproeven en proefverslagen die betrekking hebben op het deel van de reeds uitgevoerde werken, wordt vervangen door een verklaring op erewoord door de bouwheer dat 20% van de subsidieerbare werken is uitgevoerd. Op basis van de erewoordverklaring wordt de voorschotaanvraag verder behandeld.

Artikel 25 beschrijft de indiening van het eindafrekeningsdossier en de uitbetaling van het saldo. De termijn voor het indienen van het eindafrekeningsdossier wordt aangepast. In tegenstelling tot het huidige besluit, waar voor elk dossier dezelfde termijn geldt, wordt de indieningstermijn in het voorontwerp van besluit bepaald door de voorziene uitvoeringstermijn van de rioleringswerken. De vermenigvuldiging met de factor 2,4 is een in de sector gangbare omzetfactor om de kalendertermijn te bepalen op basis van het aantal werkdagen dat voorzien wordt voor de rioleringswerken. Het aantal voorziene werkdagen wordt vermeld in het gunningsdossier. Daar worden nog zes maanden bijgeteld om het eindafrekeningsdossier op te maken. Deze wijziging gebeurt op vraag van de rioolbeheerders en tevens op basis van de gangbare praktijk, waarbij vastgesteld wordt dat de huidige drie jaar vaak niet haalbaar is voor het doorlopen van de procedure van vastlegging tot indiening van de eindafrekening. Dit blijkt ook uit de vele vragen tot uitstel van indiening van de eindafrekening die in de huidige procedure door de ambtelijke commissie worden behandeld. Deze aanpassing, die tevens noodzakelijk is omwille van het wijzigen van het tijdstip van vastlegging doorheen de procedure, beantwoordt dus beter aan de reële doorlooptijd van een project enerzijds en anderzijds wordt de administratieve last van het behandelen van mogelijke aanvragen voor uitstel verminderd.

Het asbuilplan wordt geïntegreerd in het eindafrekeningsdossier, analoog als de integratie van de grondplannen in het voorontwerpdossier. Dit zorgt voor meer eenduidigheid in de opsomming van de benodigde documenten.

Daarnaast wordt de samenstelling van het eindafrekeningsdossier afgestemd op de reeds gangbare praktijk en kunnen enkele documenten vervallen. Een verantwoording voor de verrekeningen moet worden toegevoegd, zodat kan beslist worden of het subsidieerbare dan wel niet subsidieerbare posten betreft. Naast het overzicht van de uitvoeringstermijn wordt ook de datum van het einde der werken opgevraagd. Er wordt een lijst gevraagd die aangeeft welke gebouwen langsheen het tracé al dan niet optimaal afgekoppeld worden. Dit document wordt reeds sinds april 2008 gevraagd voor alle projecten die opgenomen werden op de subsidieprogramma's van 2008 en volgende, in het kader van de vermelde VLAREM-wijziging in 2008. Hierbij werd een aantal documenten opgevraagd in de fasen voorontwerp, ontwerp en eindafrekening, waaruit bleek dat voldaan werd aan de principes van optimale afkoppeling. In het voorontwerp van besluit worden deze documenten niet meer gevraagd in de fasen voor de eindafrekening, gezien het belang van het opvragen in deze fasen vooral lag in het correct bepalen van de diverse subsidiepercentages. Aangezien in het voorontwerp van besluit slechts aan één percentage betoelaagd wordt en ervan uitgegaan wordt dat bij de berekening van de dimensionering van DWA en RWA rekening gehouden wordt met de geldende VLAREM-wetgeving, zijn deze documenten in de voorontwerp-fase niet meer relevant. In de fase eindafrekening worden

deze wel nog gevraagd, omdat het dan aangewezen is te controleren of de uitgevoerde werken voldoen aan de principes van optimale afkoppeling. Dit betekent tevens een administratieve vereenvoudiging voor zowel het opmaken van de voorontwerp- en aanbestedingsdossiers als het nazicht ervan.

Bij het asbuilplan wordt gevraagd om de huisaansluitingen aan te duiden op het plan. Deze informatie wordt nu ook al gevraagd in het kader van het plan van aanpak met betrekking tot de optimale afkoppeling.

Verder wordt gevraagd om een schematisch overzichtplan aan te leveren waarop de subsidieerbare en niet subsidieerbare projectzones zijn aangeduid. Het borgstellingsbewijs, de saldoberekening en de aquadatafiches moeten niet meer toegevoegd worden aan het eindafrekeningsdossier.

In §3 wordt een lid toegevoegd waarbij een verhoging van de gewestbijdrage mogelijk gemaakt wordt. Vanuit de sector kwam deze vraag, gezien soms bij de uitvoering van de werken problemen (zoals onvoorziene nutsleidingen en slechte grondgesteldheid) vastgesteld worden die inherent verbonden zijn aan de subsidieerbare rioleringswerken maar niet voorzien konden worden en tot een meerkost kunnen leiden. Om hierop te anticiperen wordt vandaag frequent aangestuurd op een te hoge vastlegging. Onder het huidige besluit zijn dergelijke meerkosten alleen subsidieerbaar voor zover de prijzen bij uitvoering zodanig gezakt zijn ten opzichte van de prijzen bij vastlegging in de fase van het voorontwerp dat de meerkost binnen het vastgelegd plafondbedrag valt en dus mee gesubsidieerd kan worden. Gelet op de lange doorlooptijd tussen voorontwerp en uitvoering waren dergelijke fluctuaties mogelijk. In het voorontwerp van besluit zouden zonder mogelijkheid tot verhoging van de gewestbijdrage meerwerken nooit subsidieerbaar zijn, gezien de vastlegging in een veel latere fase gebeurt en de prijsinschatting veel accurater kan gebeuren. Werken die niet (hydraulisch) noodzakelijk zijn voor of onlosmakelijk verbonden aan de voor subsidie goedgekeurde rioleringswerken, kunnen echter geen aanleiding geven tot een verhoging van het vastgelegd subsidiebedrag. Ook bij een stijging van de subsidieerbare kosten door herzieningen of speling van vermoedelijke hoeveelheden wordt de mogelijkheid tot bijkomende vastlegging voorzien.

Daarnaast wordt het subsidiepercentage bij verlaging van de kostprijs van de werken aangepast aan het nieuwe voorstel.

Verder wordt de provinciegouverneur niet meer op de hoogte gebracht van de uitbetaling van de subsidies, gelet op het schrappen van zijn adviesrol in de ontwerpfase.

Artikel 26 beschrijft in welke gevallen de gewestbijdrage vervalt en kan worden teruggevorderd.

De paragraaf waarin voorzien werd dat de gewestbijdrage vervalt als het eindafrekeningsdossier niet tijdig ingediend wordt, wordt geschrapt, aangezien de schrapping van de gewestbijdrage op basis van een afwijking van deze termijn, vaak ingegeven door overmacht of derden, niet aangewezen is. Wel wordt een paragraaf toegevoegd waarin de gewestbijdrage beperkt wordt tot het voorschotbedrag, indien een overtreding vastgesteld wordt met betrekking tot het niet volgen van de procedure. Dit werd expliciet als voorwaarde gesteld in het begrotingsakkoord van 8 juli 2016 in het kader van de gevraagde regularisaties van projecten waarvoor de procedure niet gevolgd werd, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 15 juli 2016.

De paragraaf waarin voorzien werd dat de provinciegouverneur op de hoogte wordt gebracht van het vervallen van de subsidie, wordt geschrapt, gelet op het schrappen van zijn adviesrol in de ontwerpfase. Deze informatie wordt aan de provincie ter beschikking gesteld via de ambtelijke commissie.

Hoofdstuk 6. Voorwaarden voor de toekenning van een gewestbijdrage voor de aanleg van individuele waterzuiveringsinstallaties

Artikel 27 verwijst naar de te volgen procedure voor het indienen van een dossier voor de aanleg van IBA's.

Dit artikel behoeft geen verdere uitleg, aangezien er geen wijzigingen zijn ten opzichte van het huidige besluit.

Artikel 28 beschrijft de indiening van een subsidiedossier voor de aanleg van IBA's.

De termijn voor het indienen van het voorontwerp voor een IBA-dossier wordt verlengd van negen maanden tot één jaar. Ook voor IBA-dossiers werd de termijn voor het indienen van een voorontwerp soms als te krap ervaren. Bovendien is het administratief eenvoudiger en eenduidiger om de termijn voor het indienen van riolerings- en IBA-dossiers gelijk te houden. Verder wordt de timing van de opmaak van het programma hier geschrapt, gezien in artikel 8 de frequentie van de opmaak van programma wordt aangepast.

Artikel 29 beschrijft de samenstelling van een subsidiedossier voor de aanleg van IBA's evenals de behandeling van het ingediende dossier en de vastlegging van de gewestbijdrage hiervoor.

Bij de samenstelling van het subsidiedossier voor IBA's wordt bijkomend de datum van indienstneming gevraagd, zodat de effectieve datum van sanering van de lozing kan worden geregistreerd. De naam wordt weggelaten, gezien dit niet relevant is in het kader van rapporteringen. Er wordt een verklaring gevraagd dat de IBA's voldoen aan de lozingsvoorwaarden en dat de goede werking gegarandeerd wordt. In het huidige besluit staat deze voorwaarde beschreven in hoofdstuk 3, maar gezien in vele gevallen de IBA pas na de subsidieaanvraag geplaatst wordt, kan de goede werking pas bij het indienen van het subsidiedossier gegarandeerd en gecontroleerd worden. Bijkomend wordt een motivatie gevraagd indien één of meerdere IBA's, ondanks opname op het programma, toch niet geplaatst werden. Deze motivatie is noodzakelijk om conform artikel 7 te kunnen beoordelen of een IBA al dan niet mag heropgenomen worden op een subsidieprogramma. Aangezien voor alle Vlaamse gemeenten een zoneringsplan van kracht is, kan de vermelding 'en bij gebrek daaraan, aan de openbare zuiveringsinfrastructuur' worden weggelaten. Wel wordt toegevoegd dat getoetst wordt aan het zoneringsplan dat van kracht is op het tijdstip van plaatsing van de IBA, om te vermijden dat de herziening van het zoneringsplan zou gebruikt worden om toch subsidie te verkrijgen voor IBA's die geplaatst werden in het collectief geoptimaliseerd of collectief te optimaliseren buitengebied. Ook moet getoetst worden aan het gebiedsdekkend uitvoeringsplan, zodat de prioriteitsklasse van de IBA kan nagegaan worden en het correct subsidiebedrag conform artikel 4 bepaald kan worden. Tenslotte wordt de motivatie bij niet plaatsing van IBA's geëvalueerd.

Bijkomend wordt een termijn van 60 dagen opgenomen binnen dewelke de VMM de beoordeling van het subsidiedossier doorvoert. Deze biedt meer zekerheid naar de rioolbeheerder toe inzake de al dan niet aanvaarding van het ingediende dossier. Deze termijn is dezelfde als de termijn voor het technisch beoordelen van een voorontwerpdossier door Aquafin voor de (her)aanleg van riolering.

Daarnaast wordt voorzien dat de minister een gemachtigde kan aanduiden om de toezegging van de gewestbijdrage voor IBA's te bekrachtigen. Hierdoor kunnen, via een apart delegatiebesluit, de beslissingen voor vastleggingen door de secundair ordonnateur van het Minafonds genomen worden. Dit zal een aanzienlijke tijdswinst en administratieve vereenvoudiging teweegbrengen.

Artikel 30 beschrijft de uitbetaling van de gewestbijdrage voor de aanleg van IBA's.

Artikel 31 beschrijft in welke gevallen de gewestbijdrage voor de aanleg van IBA's vervalt en kan worden teruggevorderd.

Dit artikel ontbrak in het huidige besluit en is analoog als voor de rioleringsdossiers.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 32 regelt de opheffing van het huidige besluit.

Artikel 33 beschrijft de afhandeling van de lopende rioleringsprojecten en projecten voor de bouw van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties.

In tegenstelling tot de vroegere overgangsbepalingen bij de verschillende subsidiebesluiten worden alle lopende projecten, met uitzondering van de bepalingen beschreven in de artikelen 34 tot en met 41, afgehandeld volgens de nieuwe procedure. Dit zorgt voor eenduidigheid naar de riool-beheerders toe en zorgt ervoor dat de administratieve optimalisaties ook van toepassing worden voor oudere, nog lopende dossiers.

In uitzondering hierop wordt voor inzake de bepaling van het percentage van de gewestbijdrage en het moment van vastlegging in de procedure de mogelijkheid tot een overgangstermijn van één jaar na inwerkingtreding van dit besluit voorzien. Deze termijn dient als overgangstermijn om recent ingediende en nog niet goedgekeurde projecten te ondervangen. Hierdoor kunnen projecten bij de inwerkingtreding van het nieuwe besluit niet plots een andere toelage krijgen. De riool-beheerders kunnen deze toelage immers al ingerekend hebben in hun eigen begroting. Om budgettaire problemen bij de rioolbeheerders te vermijden, wordt het reeds vastgestelde subsidiepercentage niet gewijzigd indien het voorontwerp door de ambtelijke commissie reeds werd goedgekeurd, en dit tot en met één jaar na de inwerkingtreding van het nieuwe besluit. De overgangstermijn wordt op één jaar ingesteld, aangezien dit ongeveer de termijn is die initieel was voorzien voor de indiening van een voorontwerpdossier inclusief de beoordelingstermijn door de ambtelijke commissie. Er mag verondersteld worden dat een aanpassing aan een lopend dossier binnen deze termijn moet haalbaar zijn.

Daarnaast wordt evenwel de mogelijkheid voorzien dat bij goedkeuring van het voorontwerp binnen de termijn van één jaar na inwerkingtreding van het besluit reeds volledig de nieuwe procedure gevolgd wordt.

Artikel 34 beschrijft de overgangsmaatregel voor de door de rioolbeheerder aangevraagde begeleiding door Aquafin.

Er wordt in een uitdovende maatregel voorzien voor wat betreft de schrapping van de RIO2-begeleiding door Aquafin, waardoor de rioolbeheerders alsnog een beroep kunnen doen op de reeds aangevraagde begeleiding.

Artikel 35 beschrijft de procedurele uitzonderingen voor de lopende projecten waarvoor de vastlegging gebeurde op basis van het goedgekeurd voorontwerp.

Gezien de vastlegging van subsidie voor deze projecten plaatsvond op basis van het voorontwerp, moet de nieuwe procedure voor deze projecten enigszins aangepast worden. Voor deze projecten wordt geen aanbestedings- en gunningsdossier opgevraagd (de bepaling van de gewestbijdrage is immers al gebeurd), maar wel een ontwerpdossier zoals beschreven in de artikelen 36 tot en met 41 (voor zover nog geen ontwerpdossier ingediend werd), om de conformiteit met het voorontwerp te kunnen bevestigen. Ook wordt zoals in de huidige procedure niet voorzien in een mogelijkheid tot verhoging van het plafondbedrag.

Artikel 36 beschrijft de samenstelling van het ontwerpdossier voor projecten waarvoor de vastlegging gebeurde op basis van het goedgekeurd voorontwerp.

Deze samenstelling komt overeen met de samenstelling van het ontwerp in het huidige besluit.

Artikel 37 beschrijft de indiening van het ontwerpdossier voor projecten waarvoor de vastlegging gebeurde op basis van het goedgekeurd voorontwerp.

In tegenstelling tot de huidige procedure moet het ontwerp bij de VMM ingediend worden, zodat de VMM ook voor deze dossiers uniek aanspreekpunt blijft.

Artikel 38 beschrijft de advisering door Aquafin van het ontwerpdossier voor projecten waarvoor de vastlegging gebeurde op basis van het goedgekeurd voorontwerp.

Deze advisering is analoog als in de huidige procedure.

Artikel 39 beschrijft de beslissing van de VMM over het ontwerpdossier voor projecten waarvoor de vastlegging gebeurde op basis van het goedgekeurd voorontwerp. Ook hier wordt de rol van de provinciegouverneur vervangen door de VMM.

Artikel 40 beschrijft de te volgen procedurestappen na goedkeuring van het ontwerpdossier voor projecten waarvoor de vastlegging gebeurde op basis van het goedgekeurd voorontwerp. Dit is analoog als in het huidige besluit.

Artikel 41 beschrijft de te volgen procedure bij niet goedkeuring van het ontwerpdossier voor projecten waarvoor de vastlegging gebeurde op basis van het goedgekeurd voorontwerp. Dit is analoog als in het huidige besluit.

Artikel 42 beschrijft de afhandeling van de lopende projecten voor de bouw van individuele waterzuiveringsinstallaties.

Ook hier worden de nieuwe richtlijnen van toepassing, met uitzondering van de bepaling van de gewestbijdrage voor IBA's die reeds opgenomen waren op een lopend subsidiëringsprogramma. De rioolbeheerder rekent immers, bij de indiening van een project op een programma, op het subsidiebedrag per IBA zoals die op dat ogenblik gekend is, gelet op de korte doorlooptijd van deze projecten (ofwel zijn deze IBA's al geplaatst, ofwel worden deze kort na opname geplaatst).

Artikel 43 belast de minister met de uitvoering van dit besluit.

3. BUDGETTAIRE WEERSLAG

De herziening van het huidige besluit heeft een weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De vastleggingskredieten die jaarlijks worden voorzien in het kader van het subsidiebesluit, worden door deze herziening niet gewijzigd, maar de huidige discrepantie tussen vastleggings- en vereffeningskredieten zal worden opgelost. Vastlegging in een latere fase (op basis van het gunningsdossier in plaats van het voorontwerpdossier) zorgt immers voor een meer accurate inschatting van de effectieve kosten en dus ook de benodigde subsidiemiddelen. In het huidige systeem wordt een sterke onderbenutting van de vastleggingskredieten vastgesteld, gelet op de aanzienlijke doorlooptijden van de projecten en de hiermee gepaard gaande grotere kans op inaccuraten ramingen enerzijds en gezien het vastgelegd subsidiebedrag wel verlaagd maar nooit verhoogd kan worden anderzijds. Door de implementatie van het voorontwerp van besluit zullen de jaarlijks benodigde vereffeningskredieten naar verwachting binnen enkele jaren het niveau van de jaarlijkse vastleggingskredieten benaderen (gelet op een meer accurate raming) of mogelijk zelfs licht overstijgen (gezien voorzien wordt dat het vastgelegd bedrag kan verhoogd worden door onvoorziene doch noodzakelijke werken, herzieningen of speling van vermoedelijke hoeveelheden).

Tevens zal er een positief effect zijn op het aantal projecten dat kan goedgekeurd en dus opgedragen worden met deze budgetten, omwille van de wijziging van de subsidiepercentages van 50-75-100% naar 75%. Uit een analyse van in 2016 goedgekeurde projecten blijkt dat het gemiddeld subsidiepercentage 91% bedraagt. Het merendeel van de projecten wordt immers goedgekeurd a rato van 100% subsidie ofwel gedeeltelijk 100% en gedeeltelijk 75% subsidie.

Gelet op een jaarlijks beschikbaar vastleggingsbudget van 129,6 miljoen euro en gelet op het gemiddeld vastleggingsbedrag per dossier van ongeveer 835.000 euro op basis van de in 2014 goedgekeurde dossiers, betekent dit dat door de verlaging van het subsidiepercentage naar 75% jaarlijks ongeveer 33 projecten extra (of 21% meer) zouden kunnen vastgelegd worden met hetzelfde budget. Dit betekent ook dat meer projecten kunnen opgedragen worden op een

subsidieprogramma. Dit komt tegemoet aan de vraag van de sector om meer projecten op te nemen op een programma (zonder dat hiervoor de reeds voorziene kredieten gewijzigd worden) en bijgevolg de verdere uitbouw en optimalisatie van het stelsel te versnellen.

De rioolbeheerders moeten zelf wel een hoger, niet subsidieerbaar aandeel bekostigen. Hiervoor kunnen zij een beroep doen op eigen middelen en/of de gemeentelijke saneringsbijdrage. Gerekend met bovenstaande cijfers verhoogt de eigen bijdrage (over alle rioolbeheerders heen en per jaar) met ongeveer 30 miljoen euro. Anderzijds is vanaf 2015 de bovengemeentelijke saneringsbijdrage opgetrokken, waardoor ook de gemeentelijke saneringsbijdrage kan stijgen, en dit tot maximaal 67 miljoen euro. In 2015 is 384 miljoen euro gemeentelijke saneringsbijdrage en vergoeding opgehaald door de drinkwatermaatschappijen, wat 54 miljoen euro meer is dan in 2014.

Bij de differentiatie in gewestbijdrage naargelang de prioriteit van de aangelegde IBA's wordt een nulimpact beoogd naar budgettering toe. De berekening van de nieuwe bedragen (3500 en 1750 euro ten opzichte van 2.250 euro) is tot stand gekomen door het afwegen van verschillende scenario's waarbij een budgetneutrale operatie beoogd wordt ten opzichte van zowel het huidige budget dat nodig is voor het totaal aantal nog te plaatsen IBA's als het gemiddeld huidige jaarbudget, rekening houdend met een analoog volume aan jaarlijks ingediende subsidieaanvragen voor IBA's.

Ten slotte voorziet de nieuwe procedure niet meer in een RIO2-begeleiding (zijnde het gratis projectmanagement en de kwaliteitsbewaking in diverse stappen van het dossier) door Aquafin. Het aandeel projecten waarvoor begeleiding gevraagd wordt, is al sterk gedaald. Waar in 2003 nog voor 90% van de projecten begeleiding gevraagd werd, is dit in 2016 tot 37% gedaald. De middelen die hiervoor ter beschikking gesteld werden aan Aquafin, komen, na het uitdovend effect ingevolge de overgangsbepalingen, in principe hierdoor vrij.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 6 januari 2017 gaat als bijlage 2.

De aanvraag van 18 januari 2017 van het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting gaat als bijlage 3.

4. WEERSLAG OP HET PERSONEELSKADER EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De herziening van het huidige besluit heeft geen weerslag op het personeelskader of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

Wat betreft het takenpakket van de VMM, zijn er wel enige verschuivingen. Enerzijds is er een administratieve minlast omwille van het vereenvoudigen en het optimaliseren van de procedure. Anderzijds wordt het ontwerp nu ook door de VMM afgehandeld in plaats van door de provinciegouverneur.

5. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

De herziening van het huidige besluit heeft een gunstige weerslag op de lokale besturen of de door hen aangestelde rioolbeheerders.

Door de voorgestelde optimalisaties aan de procedure is een efficiëntere opvolging en een snellere doorstroming van de dossiers mogelijk. De responstijd vanuit de administratie zal verhogen, waardoor de lokale besturen sneller geïnformeerd worden over hun dossiers. De voorgestelde aanpassingen zorgen tevens voor een administratieve lastenverlaging.

In 2002 heeft de wijziging van het subsidiepercentage van 75% naar 100% een stimulans ingebouwd om de volledige scheiding van afval- en hemelwater, toen nog geen verplichting, door te voeren. Door de wijziging van VLAREM II is op 1 augustus 2008 deze gescheiden aansluiting van hemel- en afvalwater ook voor particuliere woningen verplicht gemaakt. De voorgestelde verlaging van het subsidiepercentage van 100% naar 75% zorgt ervoor dat deze verplichting niet langer wordt gesubsidieerd, wat uiteindelijk 8 jaar het geval is geweest.

Eenzijds heeft de verlaging van het subsidiepercentage een negatieve invloed op de gemeentelijke begroting, aangezien een (groter) deel van de kosten van de rioleringswerken ten laste komt van de lokale besturen. Deze extra kosten kunnen echter in eerste instantie met de meerinkomsten van de gemeentelijke saneringsbijdrage vergoed worden. Anderzijds heeft de wijziging van het subsidiepercentage een positieve invloed omdat meer dossiers zullen kunnen gesubsidieerd worden met dezelfde door het Vlaamse Gewest ter beschikking gestelde middelen.

Ook het voorzien van de vastlegging van de gewestbijdrage in een latere fase van het dossier heeft een positieve impact naar de gemeentelijke rioolbeheerders toe. De subsidie pas vastleggen op basis van het gunningsdossier geeft de rioolbeheerder meer zekerheid, daar de vastgelegde gewest-bijdrage veel accurater zal zijn. In de ontwerpfasen komen immers door bijkomende onderzoeken vaak nog zaken aan het licht die zorgen voor een wijziging van het oorspronkelijk concept en daarbijhorend een impact hebben op de raming. Samen met het voorzien van de mogelijkheid tot het verhogen van het subsidiebedrag door onvoorziene werken (gerelateerd aan de subsidieerbare werken), herzieningen of speling van vermoedelijke hoeveelheden, zullen de gemeentelijke riool-beheerders een exacte gewestbijdrage van 75% van de kost van de uitgevoerde (als subsidiebaar aanvaarde) werken ontvangen. Een vergelijking van de subsidieerbare kosten bij voorontwerp en bij eindafrekening in het huidig systeem (analyse van de uitbetaalde dossiers tussen 2002 en 2014) toont aan dat in 28% van de gevallen de kosten voor de uitgevoerde werken hoger uitvielen dan oorspronkelijk geschat en er dus in het huidig systeem in evenveel gevallen afgetopt werd op het vastgelegd plafondbedrag.

Ten slotte zorgt het schrappen van de rol van de provincies in de beoordeling van het ontwerp-dossier (die nu vervangen wordt door de beoordeling van het aanbestedingsdossier) er voor dat er geen administratieve belasting meer is bij de provinciegouverneurs. Ook de gunnings- en eindafrekeningsdossiers van projecten die nog ressorteren onder de subsidiebesluiten van 1996 of 1999, moeten niet meer aan de gouverneurs bezorgd worden, aangezien de nieuwe procedure gevolgd moet worden. Weliswaar gaat het hier om een beperkt aantal dossiers.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorontwerp van besluit is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016/443 van 22 november 2016.

Het voorstel van beslissing betreft een voorontwerp van besluit zonder belangrijke inhoudelijke impact en met een louter formeel karakter en vereist dan ook geen reguleringsimpactanalyse.

Het voorontwerp van besluit heeft een gunstige weerslag op de administratieve lasten, aangezien de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van het huidige besluit aanleiding geven tot een vereenvoudiging van de procedure en meer eenduidigheid, waardoor de dossiers sneller volledig zullen zijn en efficiënter behandeld kunnen worden.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit betreffende de subsidiëring van de werken, vermeld in artikel 32duodécies van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Joke Schauvliege
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw